

Passzívházak, energiahatékony épületek és felújítások Magyarországon

Passzívházak minőségbiztosításával kapcsolatos javaslataink:

A passzívházak olyan energiatakarékos épületek, melyek üzemeltetéséhez a mai építési szabályzat előírásaihoz képest kb. 70-90% -kal kevesebb primerenergia szükséges. Építésük sok esetben már a mai energiaárak mellett gazdaságos lehet, ennek lehetősége elsősorban a tervezés és a kivitelezés minőségétől függ. Szakszerű kialakításukhoz mélyreható, több szakmát átfogó szakmai ismeret szükséges.

Passzívházaknak azokat az épületeket nevezzük, melyek a németországi Passivhaus Institut által kifejlesztett PHPP (Passzívház Tervező Csomag) számítási eljárással felállított energiamérleg a következő határértékeket betartja:

- Fűtési hőenergiaigény: 15 kWh/m²év
- Primerenergiaigény: 120 kWh/m²év fűtéssel, hűtéssel, melegvízellátással, háztartási árammal
- n50-légtömörségvizsgálat eredménye: max 0,6 h⁻¹

A PHPP egy magyar nyelven hozzáférhető, tudományosan ellenőrzött és európai szabványokra épülő energiamérleg számítási eljárás, mely ebben az alacsony alkalmazási tartományban is megbízhatóan pontos eredményeket ad.

A megépült passzívházak száma Európában, sőt már ezen kívül is rohamosan nő, számuk már meghaladta a 20.000-et. Egyre több nyugat-európai város önkormányzata hozott már határozatot a passzívház követelményrendszer alkalmazásáról középületek esetén.

Megvalósításuk lehetővé teszi az **EU 2020-as direktívájának** elérését (a zéró-CO₂ közeli épületeket illetően), mivel energiaigényük olyan alacsony, hogy a megújuló forrásokkal történő előállításuk az alacsony szükséges teljesítmény miatt gazdaságosan megvalósítható.

Mivel a passzívházak tervezéséhez és kivitelezéséhez az összes egyéb épületenergetikai standardhoz képest a legtöbb tudományosan kifejlesztett, ellenőrzött és rendszerezett tudás könnyen elérhető és átadható módon rendelkezésre áll, javasoljuk ennek adaptálását a magyar épületenergetikai szabályozásba és támogatási rendszerbe. A cél az, hogy a már eddig megvalósult mintaépületek nyomán megfelelő tájékoztatói és oktatási rendszer szülessen meg, és a magyar tervezők elsajátíthatnák azt szaktudást, mely az EU 2020-as direktívájának eléréséhez elendhetetlenül szükséges. Fontos szempont, hogy ezen építési szabvány egyre nagyobb méretekben és különböző épülettípusok esetén is elterjedhessen Magyarországon.

A direktíva eléréséhez továbbá egy többlépcsős szigorításra van szükség az épületenergetikai követelményekben, melyek idővel megközelítenék és elérnék a passzívház követelményrendszerét.

Az eddig előterjesztett javaslatok között a komplex támogatási rendszert illetően különböző anomáliákat észleltünk, melyek véleményünk szerint nem hogy közelítenek, de egyenesen távolítanak a megnevezett céloktól.

- Megengedhetetlen, hogy nem tisztázott feltételekkel, hozzá nem értő személyek és szervezetek minősítsenek jogosultsággal rendelkező tervezőket, építetőköt és más szereplőket. A szakmai körökben ismeretlen magánvállalkozások által történő építési termékek, tervezők és kivitelezők minősítése elfogadhatatlan, mert a tervezési jogosultság minősítését és nyilvántartását, az esélyegyenlőséget és a versenysemlegességet sérti. Széles szakmai konszenzuson alapuló szakmai, fenntarthatósági stratégiát, jövőképet kell kialakítani, az összes, az ügyben elkötelezett, hiteles személy és szervezet bevonásával.

Ehelyett javasoljuk a következő minősítési rendszer kialakítását:

JAVASLATOK:

1. **Semleges, termék- és védjegyérdektől független szakemberek általi pályáztatelbírálás szükséges.**
2. **A pályáztatelbírálás kitér a beépítendő anyagok alkalmasságának elbírálására is.**
3. **A szakemberek minősítése a szakmai kamarákban történik, beleértve az érdeksemlegesség vizsgálatát is. Az érdeksemlegesség megsértését szankcionálni kell.**
4. **Passzívházak esetén javasoljuk a Passivhaus Institut által akkreditált Minősített Passzívház Tervezőket a pályázatok elbírálásánál szakértői véleményezésre. Az érdeksemlegességnek ebben az esetben is érvényesülni kell, melyet a szakmai kamarák ellenőriznek.**
5. **Amennyiben az épület tervezője nem rendelkezik ilyen végzettséggel, vagy nem érdeksemleges, elegendő, ha a terveket és az energetikai számításokat egy érdeksemleges Minősített Passzívház Tervező ellenőrzi és aláírásával jóváhagyja.**
6. **Azon projektek, melyek megszerzik a nemzetközileg elismert passzívház minősítést (a darmstadti Passivhaus Institut-tól, vagy általa akkreditált minősítőtől) kapjanak állami támogatást. Ugyanez legyen érvényes egy olyan passzívházra, melyet egy a Passivhaus Instiut által akkreditált termékérdekektől független Minősített Passzívház Tervező tervezett vagy jóváhagyott, arra a Passzívház Tervező Csomaggal (PHPP) egy energetikai számítást végzett, vagy ellenőrzött és aláírásával a tervek és a számítások alapján történt kivitelezést igazolja.**
7. **Ezt későbbiekben szűrőpróbaszerűen ellenőrzik, és eltérés esetén szankcionálják.**
8. **A Minősített Passzívház Tervezők képzése az Európai Unió támogatásával és jóváhagyásával készült nemzetközi tananyagra épül, a tervezők továbbképzését és vizsgáztatását a Magyar Építész Kamara és a Magyar Mérnöki Kamara felügyelik.**
9. **A Passzívházak mindenkori minőségi követelményei összhangban vannak a Passivhaus Insitut által meghatározott és nyilvánosságra hozott követelményekkel.**

Ezen kívül javasoljuk:

Hazai, szakmai konszenzuson alapuló értékelést kell kialakítani új kategóriákra, fogalmakra (alacsony energiás ház, öko-ház, autonóm ház stb.), erre megfelelő időt kell biztosítani a jogharmonizációval és az EU direktívákkal összhangban. Szükséges lenne az EU 2020-as direktívájához igazodni, és előre közzétenni a nemzeti célkitűzéseket, illetve a 2011-es év során tervet állítani fel a többlépcsős, fokozatokban szigorítandó épületenergetikai követelményrendszer megalkotására, hogy erre időben fel lehessen készülniük az érintetteknek.

Budapest, 2010 November 8.

Szekér László

Építészet a Fenntartható Jövőért II. Régió programigazgató, Építészek Nemzetközi Szövetsége (UIA); Magyar Építőművészek Szövetsége (MÉSZ) „Megújuló Források” munkacsoport vezető; Passzívházépítők Országos Szövetsége (PAOSZ) alelnök; Magyar Környezettudatos Építés Egyesülete (HuGBC) alapító elnökségi tag;